

FIȘA DISCIPLINEI

Monahismul românesc. Izvoare și personalități/ Romanian Monasticism. Sources and Personalities

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Doctrină, hermeneutică și istorie bisericească
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Monahismul românesc. Izvoare și personalități/ Romanian Monasticism. Sources and Personalities				Codul disciplinei	OMR7002
2.2. Titularul activităților de curs					Pr. Lect. Dr. Cosmin Cosmuța		
2.3. Titularul activităților de seminar					Pr. Lect. Dr. Cosmin Cosmuța		
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DSIN

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI) (se detaliază punctul 3.5. SI = 3.5.1+3.5.2.+3.5.3+3.5.4.+3.5.5+3.5.6.)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					28
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					70
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri (mai mare sau egal cu nr. total ore prevăzut în calendarul disciplinei pentru temele de control)					41
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					3
3.5.6. Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				144	
3.8. Total ore pe semestru				200	
3.9. Numărul de credite				8	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	- Prezența minim 75%, cu materialele didactice specifice (Resurse bibliografice indicate) - În cazul referatelor, plagiatul și fraudă conduc la anularea lucrărilor în cauză și implicit la necesitatea refacerii lor în vederea promovării
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Realizarea unei lucrări de seminar/laborator în conformitate cu cerințele și criteriile stabilite

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	<i>Dezvoltă software cu sursă deschisă</i> • Exploatează și creează software cu sursă deschisă • Este familiarizat(a) cu principalele modele de software cu sursă deschisă, cu sistemele de acordare a licențelor și cu practicile de codificare adoptate în mod obișnuit în producția de software cu sursă deschisă <i>Promovează transferul de cunoștințe</i> • Implementează o amplă sensibilizare cu privire la procesele de valorificare a cunoștințelor, menită să maximizeze fluxul bidirecțional de tehnologie, proprietate intelectuală, expertiza și capacitate între baza de cercetare și industrie sau sectorul public <i>Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar</i> • Desfășoară activități de cercetare dincolo de limitele disciplinare și funcționale <i>Promovează implicarea publicului în cercetare</i> • Dialoghează cu publicul în ceea ce privește conceperea, desfășurarea și difuzarea cercetării <i>Gestionează date interoperabile și reutilizabile accesibile și ușor de găsit</i> • Produce, descrie, stochează, conservă și (re)utilizează date științifice bazate pe principiile FAIR (facil de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile), asigurându-se că datele sunt cât mai deschise posibil și cât de închise este necesar <i>Vorbește mai multe limbi străine</i> • Stăpânește limbi străine pentru a putea comunica într-una sau mai multe limbi străine <i>Conștientizează dimensiunea interculturală</i> • Manifestă sensibilitate față de diferențele culturale, luând măsuri care să faciliteze o interacțiune pozitivă între organizațiile internaționale, între grupuri sau indivizi ce provin din culturi diferite și promovează integrarea acestora în cadrul unei comunități <i>Oferă consultanță cu privire la îmbunătățirile în materie de eficiență</i> • Analizează informațiile și detaliile proceselor și produselor • Oferă consiliere cu privire la posibile îmbunătățiri ale eficienței care ar putea fi puse în aplicare și care ar însemna o valorificare a resurselor <i>Menține relații cu reprezentanți locali</i> • Menține relații bune cu reprezentanții comunității științifice, economice și ai societății civile de la nivel local
Competențe transversale	<i>Gândește analitic</i> • Studentul va fi capabil să gândească rațional • Studentul va fi capabil să gândească logic • Studentul va fi capabil să aplice gândirea logică • Studentul va fi capabil să aplice analiza structurală • Studentul va fi capabil să aplice gândirea structurată • Studentul va fi capabil să utilizeze raționamentul logic • Studentul va fi capabil să dezvolte o abordare analitică

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Să familiarizeze studenții cu principalele evenimente și personalități monahale din Istoria Bisericii Ortodoxe Române
7.2 Obiectivele specifice	• Să surprindă corect specificul evoluției istorice a monahismului în Biserica Ortodoxă Română și în cadrul societății românești. • Să înțeleagă contextul în care au apărut și s-au desfășurat/dezvoltat evenimentele/personalitățile monahale prezentate în curs. • Să dezvolte abilitățile argumentative ale studenților.

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Ce este monahismul și răspândirea lui în lumea creștină a primelor secole	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
2. Răspândirea monahismului în Țările Române. Generalități	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
3. Monahismul isihast în Țara Românească	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
4. Personalități isihaste din Țara Românească	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
5. Monahismul în Dobrogea. Lăcașuri sihăstrești	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
6. Personalități isihaste din Dobrogea	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
7. Monahismul în Moldova	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
8. Personalități isihaste din Moldova	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
9. Monahismul în Transilvania, Bihor și Maramureș	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
10. Personalități isihaste transilvănene, bihorene și maramureșene	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
11. Monahismul în Banat	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
12. Isihăști bănățeni mai puțin cunoscuți	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
13. Manuscrise și tipărituri din operele Sfinților Părinți și ale Scriitorilor bisericești	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
14. Influențe ale monahismului în arta și cultura bisericească	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
Bibliografie: 1. Bălan Ioanichie, <i>Pateric românesc</i> , ed. a II-a, Galați, 1998. 2. Bălan Ioanichie, <i>Convorbiri duhovnicești</i> , vol. I, Huși, 1984 și vol. II, Huși, 1988. 3. Bărbulescu Mihai, Deletant Dennis, Hitchins Keith, Papacostea Șerban, Teodor Pompiliu, <i>Istoria Românilor</i> , București, 1998. 4. Coman Ioan G., <i>Scriitori bisericești din epoca străromână</i> , București, 1979. 5. XXX, <i>Culegere despre Rugăciunea lui Iisus</i> , Alba Iulia, 1993. 6. Dima Dumitru, <i>Contribuția românească la cunoașterea isihasmului (secolul al XIV-lea)</i> , în „Studii Teologice”, XVII (1965), nr. 9-10, pp. 571-580. 7. Moraru Alexandru, <i>Biserica Ortodoxă Română între anii 1885-2000. Biserică. Națiune. Cultură</i> , vol. III, tom I, București, 2006. 8. Nica Antim, <i>Rugăciunea lui Iisus. Încercare critică asupra misticii isihaste</i> , în „Biserica Ortodoxă Română”, LVII (1939), nr. 7-8, pp. 551-568. 9. Păcurariu Mircea, <i>Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i> , ed. a III-a, vol. I, Editura Trinitas, Iași, 2004, vol. II, Iași, 2006, vol. III, Iași, 2008. 10. †Pop Irineu Bistrițeanul, <i>Monahismul – Chivotul Neamului românesc</i> , Craiova, 1995. 11. Špidlík Tomáš, <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin I. Manual sistematic</i> , Sibiu, 1997.		

12. Špidlík Tomáš, <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin II. Rugăciunea</i> , traducere de Ioan I. Ică jr., Sibiu, 1998. 13. Stăniloae Dumitru, <i>Isihăstii sau sihăștrii și rugăciunea lui Iisus în tradiția ortodoxiei românești</i> , în „Filocalia”, VIII, 1979, p. 556 u. 14. XXX, <i>Sfinți români și apărători ai legii strămoșești</i> , București, 1987. 15. Theodorescu Răzvan, <i>Bizanț, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești (sec. X-XIV)</i> , București, 1974. 16. XXX, <i>Monahismul ortodox românesc. Istorie, Contribuții și Repertorizare</i> , vol. I, Editura Basilica, București, 2014. 17. XXX, <i>Monahismul ortodox românesc. Istorie, Contribuții și Repertorizare</i> , vol. II, Editura Basilica, București, 2016.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Primele manifestări isihaste în spațiul bizantin	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
2. Creștinismul dobrogean în secolele IV-VI (I)	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
3. Creștinismul dobrogean în secolele IV-VI (II)	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
4. Sfântul Ioan Casian	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
5. Sfântul Dionisie Exiguul (cel Mic)	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
6. Organizare bisericească în Țara Românească, sec. al XIV-lea	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
7. Sfântul Nicodim de la Tismana	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
8. Sfântul Gheorghe de la Cernica și Căldărușani	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
9. Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
10. Organizare bisericească în Moldova, sec. XIV-XV	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
11. Cuviosul stareț Paisie de la Neamț	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
12. Cuvioasa Teodora de la Sihla	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
13. Urmări ale manifestării isihasmului în spațiul românesc	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
14. Monahismul românesc în timpul regimului comunist	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
Bibliografie: 1. Bălan Ioanichie, <i>Vetre de sihăstrie românească. Secolele IV-XX</i> , București, 1982. 2. XXX, <i>Culegere despre Rugăciunea lui Iisus</i> , Alba Iulia, 1993. 3. †Joanță Serafim, <i>Isihasmul – tradiție și cultură românească</i> , București, 1994. 4. Madgearu Alexandru, <i>Rolul creștinismului în formarea poporului român</i> , București, 2001. 5. Nica Antim, <i>Rugăciunea lui Iisus. Încercare critică asupra misticii isihaste</i> , în „Biserica Ortodoxă Română”, LVII (1939), nr. 7-8, pp. 551-568. 6. Špidlík Tomáš, <i>Monahism și religiozitate populară în România, cu o convorbire inedită cu părintele Cleopa despre rugăciunea lui Iisus</i> , în română de Maria-Cornelia Oros, Sibiu, 1997. 7. Zăvoianu Corneliu, <i>Rugăciunea lui Iisus în Imperiul Bizantin. Răspândirea ei în Peninsula Balcanică și în Țările Române</i> , în „Glasul Bisericii”, XI (1981), nr. 11-12, p. 1110 u.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În vederea stabilirii conținuturilor cursurilor și a alegerii metodelor de predare/învățare, titularii disciplinei au ținut seama de faptul că potențialii angajatori din domeniu au nevoie de absolvenți cu o bună pregătire practică și teoretică.
--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Examen oral. Accesul la examen este condiționat de prezentarea unui referat în cadrul seminarului. De asemenea, se va ține cont de frecventarea cursurilor, conform regulamentului facultății: a)-70 % studenții care nu fac parte din categoriile b) sau c). b)-50% studenții care sunt angajați cu contract de muncă c)-20% studenții preoți, călugări sau cu domiciliul în străinătate	70%
10.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs		
	Activitate la seminar	Prezentarea lucrării de seminar. Tema se stabilește de către cadrul didactic titular de seminar, de comun acord cu fiecare student. Participarea activă la analizarea lucrărilor prezentate pe parcursul semestrului	20%
		Implicare în dezbateri seminarele	10%
10.6 Standard minim de performanță:			
Cunoaște principalele momente și personalități din Istoria Monahismului Românesc.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
04.04.2025

Semnătura titularului de curs

P. Cosmuleț

Semnătura titularului de seminar

P. Cosmuleț

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

P. Cosmuleț

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

